

Szinészeti Közlöny.

A vidéki szinészet érdekeit képviselő hetilap.

Előfizetési feltételek: Egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., egy óra 50 kr.

Megjelen minden csütörtökön.

Előfizetések bármely napról elfogadhatók. Hirdetések jutányos áron számíthatók. Nyitár soronként 15 kr.

A „Szinészeti Közlöny“ szerkesztősege és kiadóhivatala: Igló, a színháznál, hová a közlemények és az előfizetési díjak küldendők.

A magyar opera érdekében.

Az operaház megnyitásának nagy ünnepe szept. hó 27-én folyt le a fővárosban, nagy fényvel, pompával a király jelenlétében. Ez alkalomból nem tartjuk érdektelennek fölleveníteni azon nézetünket, melynek már ezelőtt két évvel kifejezést adtunk a „Szinészeti Közlöny“ 1882. július 23-ik számában, annyiaval is inkább, mert lapunkat az illető körökben is olvassák. A czikk, mely egyik munkatársunk tollából származik, a következő:

Nem vindikálunk magunknak tekintélyt, szerény napszámot vagyunk a magyar szinügynek, munkálunk tehetségeinkhez képest sok jóakarattal, de önzés, számítás, haszonlesés nélkül, mindég becsülettel s a köznyelvi beszélethez.

Ép azért hisszük, hogy szavunk nem hangzik el a pusztában, hisz azzal a mit mondunk, a közérdeknek véltünk szolgálatot tehetni. Lehet, esalódnk, de a szándék jó, s ha meghallgatják szavunkat ott, honnét a magyar szinügyi állapotok jobbra fordultak, oly szívós kitartással, esüggedést nem ismerő bizalommal várja a vidéki szinészet minden lelkiismeretes napszáma: talán az általunk megpendített eszme tovább fejlesztése épen nem leend hálátlan vállalkozás, s az ige rövid időn testté lesz.

A magyar opera érdekében akarunk szót emelni.

Rövid idő múlva az ország fővárosában, a magyar dalmű büszke palotájának ajtait megnyitják, egy jóságos, kegyes fejedelem áldásos kezei. A fényes esernök, a magyar szellem egy újabb hatalmas lendületéről fog tanúságot tenni a művelt világ előtt, mert a magyar szinművészetnek (a fővárosban) egy harmadik fényes esernoka hirdeti fajunk életképességét, valódi hivatottságát, a művészet terén szépet, rendkívülit alkotni!

Amde a büszke palota, a fényes esernök, a magyar opera ez első háza. — s itt elfogadott szívvél, gőresősen szorítjuk a tollat újaink közé, lesz valóban a magyar, nem lesz nemzeti.

Fényes palotája lesz a magyar dalműnek: de lesznek-e következőzetesen mindég magyar előadó művészei is? — ez oly kérdés, melyre igenlő választ adni ugyan ki merne? Ki merné azt állítani, hogy operánk ma is teljesen magyar, s ki merne a jelenből áldásosabb jövőre vonni következtetést? Fájdalom mi — kik komoly szemlélei vagyunk évek óta annak a rendszernek, mit a szinészeti tanoda operai osztályainál követnek, — annak a szegényes, becsülésre, s mindenekfelett jobb sorsra érdemes vergődésnek, mit egyes kísérletek által becsványabb igazgatóink a komolyabb dalművek kultiválása körül tanúsítanak, mi, fájdalom a magyar dalmű jövőjére a jelenből következtetni nem tudunk, hogy a magyar operának Suercentiája nincs Magyarországon, s hogy egy rövid évtized alatt a teljes külföldi imporra leszünk rászorulva, úgy hogy az idegen, ki fő-

városunkat meglátogatja, a magyar operaházban kétes mosolylyal üdvözlí majd a már Jassi esetleg Bukarest, Haga, Detmold, s több ily világvárosok szinpadjairól jól ismert magyar (?) dalművészetet.

Nem kell látnoki tehetőség e kényszerzülte abnormis állapotok bekövetkeztének pontos meghatározásához. Ez így van, szomorú igazság.

Most még van idő, a magyar dalmű jövőjének alapját még lehet teremteni.

Hol? A magyar provinciáiban!

Vegyük fontolóra e kérdést azok, a kik a módok megteremtéséhez nemcsak hivatással bírnak, de egyszerű mind kötelességük is.

Gondolják meg, hogy valamint a nemzeti szinműz drámájához egykoron ama halhatatlan óriásokat a vidék adta; ugy csak is a vidék van arra hivatva, a vidék egyes kiválóbb szinpadai, és műértő közönsége, hogy a fejlődő tehetségekből, kik esetleg a konservatoriumból kiválnak, a nemzeti opera számára hivatott művészeket teremtsen.

Lehet, hogy szerény szavunk elhangzik a pusztában; lehet hogy szármalmas nagyuri mosolylyal fogadják azt némelyek. Ez minket azonban legkevésbé sem hoz zavarba a felett, hogy meggyőződésünknek hangot ne adjunk: mindaddig a míg egyes vidéki szinpadok a nemzeti képviselőtének támogatása mellett nem lesznek képesítve a komoly dalmű kultiválására; a magyar operaház eszméje illusio, a büszke palota fölépítése anachronizmus.

Magyar szinészet 113. évfordulója.

Irta: Molnár György.

(Folytatás)

A gyöngék szeretnek azzal védekezni, hogy az operette ölte meg a nemzeti szinészetet, mintha bizony egy-két ember vissza tudta volna tartani ennek a válfajnak az elterjedését.

Az operettek mellett, — mikor a hazánkban előtöködő német szinészet után a nemzeti szinműz is föltette műsorába és Paulinéval, meg Szerdahelyi Kálmánnal 1860-ban ezzel a válfajjal egymásután oly sok és roppant jövedelmeket csináltak — ápolhatták és föntarthatták volna a nemzeti jellegű szinészetet, mint azt nehéz körülmények közt is megtette egy másik kis szinműz, az Ördög pilulái, meg Dunanan azt folyton áldozván a nemzeties szinművészetnek, folyton nevelvén az ifjú írókat és szinművészeket.

Együgyűség hát az operette válfaj átpltálásáról beszélni, hozta bár azt hazánkba először az erzsébetéri német szinműz, azután a nemzeti szinműz, ezután Latabár és végre én magam.

Az operette válfaj behozatalának és elterjedésének még akkor sem lehetett volna útját állani, ha nem volt volna hazánkban német szinészet, mely darab-ideig az operettekől elzárkozott magyar szinészet orra előtt, busás jövedelmekkel, szeltire adta e válfajt. Csak idő kérdése lett volna az operette válfajnak ellentállani és nagy élhe-

teltenséget áruolt volna el hazai színészetünk, ha behuny szemmel nézi vala sok évig, hogy az Erzsébet-térsegen, e hasonlíthatlan kedvező helyen, a német színészet miként gazdagodik, miként vonzza magához a magyar arisztokráciát és ezzel a magyar intelligenciát, a czukros, a keeses, a divatos, az új eszeesebbre operette válfajjal. Nem az volt a hiba, hogy a hazai színészet is — átplántálta az új, a divatos válfajt, hanem az, hogy e jövődelmező válfaj mellett, elhanyagolta a nemzeties színművészetet s hogy egészen és teljesen uralkodóvá tette a hazai, a nemzeties fölött, mint a nemzeti színház az operette válfaj hiányában a párisi és bécsi bohózatos szindarabokat, meg a házasságtörésen hímbláldozó ugynevezett salon-drámákat, melyekben a tolette művészek és a pamlagra való lehevredés, meg a sleppeknek milyen sikkel való rugdalása a fődolog s nem a psychologia. Az „E m b e r t r a g e d i á j a ” még nem jelenti a Kölesy és Jókai által óhajtott nemzeti színházat, bár egyetemes világbeli értéke mellett, nemzet irodalmi jelentőséggel is bír és nagy érdemére válik a nemzeti színháznak, hogy előnyös helyzetében megelőzte azokat, a kik már tényleg előbb hirdették e remekmű színpadiasítását, de tehetetlenségökben nem vihették keresztül Kolozsváron.

Az azonban mitsven von le azon elévülhetlen nagy érdemből, mely Madách remekének előadásából Paulaira háramol, Ep így meg fogja ő találni az utat, a nemzeties jellegű és jellemű színpadra is, az idegen klasszikusok és divatos — de csak érdemesebb szindarabok mellett. Történeti dráma irodalmunk már is oly gazdag, hogy egész ciklusokat lehet azokból összeállítani, még pedig érdekefeszítőbben, mint a kuriozumképen adott irodalomtörténeti művek. Fölötte érdekes újdonság volna és korunkat ismételtető a magyar történet századaí, korszakaí, a színpadról megérőskítőleg ismertetői és tanítói, az idegenek meg a nemzetiek előtt. Mely benyomással volna ez az ősi erkölcsök és nemes jellemek fejlesztésére s fényes betűkkel nyomná a nemzeti színházra az igazán nemzeti bélyeget. A költség, melyet a vállalkozó korszakok jelmezeire kellene kiadni, busásan kifizetné magát s egy történeti magyar jelmeztár alapja is meg volna vetve.

Nagyobb díesőség, valóbb büszkeségére lenne az a nemzeti színháznak, mint az, hogy most némelyek rá kenik-férik, hogy a Theatre Francais színvonálára emelkedett a nemzeti színház, a mi tulzás bár a Francais sem az ma már, csak a mi egykor is a 60-as évek elején Mad Plessy, Mad Agar, a Brohan nővérek, Saucou, Regnier és Bressant idejében volt.

A nemzeti színház példája után menne a vidéki színészet és a közönség is, de ez a példa magával ragadná iroáink is, a milleniumig talán dramatizálva volna históriáknak minden nagyobb korszaka, mely tele van eszelekvényekkel, alakokkal, jellemekkel, igazi drámái egyének és helyzetekkel. Rövid idő alatt nemzetivé válnék az egész magyar színészet az operette mellett is — és soha sem dugulna be a természetes, az éltető forrás. Mily nagy vesztőség dráma irodalmunkra és színművészetünkre az is, hogy Dobsa 1-ső István király a és Atilla látványos tragediját, Jókai nagy drámáit, Hiador átdolgozott Corvin Jánosát és Nagy Sándorát stb. stb. nem adja elő a nemzeti színház.

Mind megannyi keresetforrás is volna ez a nemzetire s a nemzeti színház előadásai után a vidéki színészeire. Elhetnénk az idegen válfajok mellett a miénk, szolgálhatók a hazai műzsát s édesebb volna az a falat kenyér, melyre most utalva vagyunk.

(Vége köv.)

Társulatok névsora.*)

I. Csóka Sándor színtársulatának névsorát közöltük a „Színészeti Közlöny” f. évi szept. 3-iki számában.

II. Aradi Gerő színtársulatát közöltük a szept. 11-iki számunkban.

III. Tóth Béla székesfehérvári színtársulatát ugyanevak a szept. 11-iki számában.

IV. Krecsányi Ignác, debreczeni színtársulata névsorát, lapunk okt. 2-iki számában.

V. Komlósy József színtársulatát ugyanevak a mult számban közöltük. Es most adjuk a következő névsorokat:

VI.

Tóth Béla miskolci színtársulatának névsora:

Nők: H. Dancz Nina, dráma, vígjátéki szende és társalgási. Berzsenyi Margit, drámái és vígjátéki szende és naiv. Bérczy Sassy Erzsike, szende és társalgási. Beeczőné Paula, drámái anya és hősnő. Berzsenyiné Adél, anya és comica. Juhász P. Agnes, operette- és népszínmű-coloratour énekesnő. Berzsenyi Julia, operette- és népszínmű coloratour-énekesnő. Egyrné K. Ilka, naiv, szende, népszínmű és operette énekesnő. Nagy Vilma, szende, soubrette operette és népszínmű énekesnő. Szepessy-né Emilia, soubrette és társalgási színésznő és 12 kardalokné és segédszínésznők. Férfiak: Benedek József, művezető, rendező, apa, eselszövő. Kendi Gusztáv, kedélyes apa, operette-buffó énekes és komikus. Petyérdy Sándor, szerelmes, jellem és hős. Nagy Pista, operette és népszínmű tenor énekes. Nőgrádi János, népszínmű- és operette-tenor énekes. Egyr Géza, dráma- és társalgási szerelmes, hős. Dancz Lajos, operette-buffó és comikus. Szepessy Gusztáv, apa-, jellem és társalgási színész. Komjáthy János, segédszerelmes és énekes és 12 kardalos és segédszínész. Tóth Béla igazgató. Révay Arnold karnagy. Kertész Lajos sugó. Benesik György szertárnok. Tantossy Ferenc ruhatárnok. Csontó Lajos segédruhatárnok. Kerekes K. díszmester. Kovácsné L. pénztárnok.

VII.

Mándoki Béla szabadkai színtársulata.

Nők: Bácsné-Liptay Laura, első operette és népszínmű primadonna. Békessy Róza, első drámái és vígjátéki szende. Ellinger Ilonka, szende és operette soubrette. Lanerné Teréz, anya és komikáné. Mándokyné Emma, opera primadonna. Maár Julia, dráma és vígjátéki szende. Pálffy Nina, operette coloratour énekesnő. Szentesy Ilon, drámái hősnő és fiatal anya. Abrányi Mari, Angyal Ilka, Dezséri Gyuláné, G-né Csekő Aranka, Gaál Katicza, Makay Zsigmondné, Mikey Lajosné, Morvay Antalné, Kovács Laura, Szöllösy Hermin, Takács Józsefné, kardalokné és segédszínésznők. Férfiak: Bács Károly, társalgási és jellemszínész. Demidör Imre, társalgási és jellemszínész. Dezséry Gyula, elsőrendű jellemkomikus és operettebuffó. Fűredi József, másodkomikus. Gefeller Sándor, titkár. Hunfi Imre, első tenorista. Hunyady József, népszínmű és operette énekes. Kövessy Albert, bonvivánt és operette komikus. Mándoky Béla, igazgató, hős jellemszínész. Makay Zsigmond, sugó. Mikey Lajos, első komikus és buffó. Morvay Antal, első szerelmes és társalgási színész. Spiller Vilmos karnagy. Veress Sándor, apa és drámái apaszínész. Báthory István, Csáky Endre, Gireth Károly, Györe Alajos, Lauer Béla, Parányi Adolf, Takács József, Vitkovszky Imre, főruhatárnok, Horváth József, szertárnok. Műek Ferdinand, könyvtárnok, kardalokos és segédszínészek.

Színtársulatok állomáshelyei.

Aradi Gerő Pécs. — Balogh Árpád Baja. — Bánfalvi Béla ? — Bogvy Alajos Makó. — Báródi Károly Jászberény. — Csóka Sándor Kassa. — Gáspár Jenő

*) Kérjük a színgazgató urakat, társulataik névsorának szives beküldésére, akár leírva, akár egy előleges színjelentés beküldésével, hogy mint rendszeren minden félévben, ugy most is közölhessük. Szerk.

Vinga. — Gerőfi Andor Beregszász. — Hegyi Gyula ? — Homokay László Csik-Szereda. — Jakab Lajos Pápa. — Jáni János Fehértéplom. — Kreesányi Ignác Debreczen. — Komlósy József Igló. — Mándoki Béla Szabadka. — Mosonyi Károly Nagy-Beeskerek. — Nagy Vincze Szeged. — Pesti Lajos Szolnok. — Polgár Károly Brassó. — Sághy Zsigmond Szarvas. — Szegedi Mihály Kun-Félegyháza. — Szathmáry K. és Hubay G. Pancsova. — Tóth Béla H.-M.-Vásárhely. — Várady Ferenc Nagy-Szeben (Erdély). — Völgyi György Karczag.

Keresünk

középrendű színtársulatokhoz: egy ügyes szerelést, két segédzsinézt és egy hős szerelmes s jellemzsinézt.

HIREK.

— **A kolozsvári** színházban szept. 27-én, Csepreghy Ferenc „Vízözön” című vig színműve került előadásra Krasznay Mihályné jutalomjátékául. A darabot, mely először adatott Kolozsvárt, E. Kovács Gyula rendezte és alkalmazta színrre, Mit szólnak az előadásról? — írja levelezők elragadtatással, — sikerült volt az minden jelenetében. A szüfólaság megtelt ház, ki nem fogott a tapshól. Rendkívüli hatást idézett elő a Doré bibliájából vett vízbőlzönpék, — mint taló és a zárjelenet, a „béke szivárványa” czímmel. E. Kovács Gyula, Gábor angyalt játszta nagy sikerrel és e czérra készült valóban pompás jelmezzel. Kiténtek még: Gerő Lina mint Ráchel, Sárdy mint Noé, Vendry mint Jáfet. Különbösen az összes szereplők dicséretesen megállták helyeiket. A tél tolymáin ismétlenül fogják e darabot.

— **Nagyváradon**, Ditróiné Marit, ki szabadságideje után a bueselőadásban lépett fel először és sajnos ez időnyben utoljára, olyan kiténtéssel fogadta, az ottani színikör minőnek csak ritkán volt színhelye. Megjelenésekor szebbnél-szebb koszorúkkal, gyönyörű virágokréttákkal halmozták el, azonkívül egy szivalaku virágpárnát és két fehér atlasz-szalaggal ellátott Iris virágot kapott. A szalagon arany betűkkel e fölirat állott: „A viszontlátásig”. Ditróiné olyan kedvesen játszotta Irma szerepét a „Falusiak”-ban, hogy művészi játékával a közönséget teljesen elragadta.

— **Aradi Gerő** színigazgató ur kijelenteni kéri általunk, hogy neki **M á r t o n f f y Pál nem titkárja**; tagja ugyan társulatának, de nem titkári minőségben. Ezt félremagyarázások kikérülése végett, szükségesnek tartja nyilvánosságra hozni.

— **Az iglói városi kapitány** azon ritka kivételek közé tartozik, a kik tiszteletben tartják a belügyminiszteri rendeletet s melynek hivatásuknál fogva, érvényt is tudnak szerezni. A minap egy öt tagból álló német zänger-trupp akarta felütni sátorfáját Iglón s a truppnak vezetője folyamodott is helyhatósági engedélyért, de a derek városi kapitány megtagadta tőlük az engedélyt, mert a városban jelenleg magyar színtársulat működik. Tanulhat tőle hazafiságot a szépsi-szent-györgyi városi kapitány.

— **Pécsi hírek.** Aradi Gerő jeles színtársulata, f. hó 11-én kezdi meg előadásait Pécsen. „Bánk-bán” drámával. Második előadásul Vén kezde új népszínmű tüzett ki, harmadiknak Gasparone új operette. — A bérlet egész tére 112 előadásra van hirdetve (hét bérletfolyam), egy-egy bérletfolyam külön 16-16 előadásból áll: páholy 45 frt. Kőrszék vagy páholyülés 12 frt. Tümlás-szék 10 frt. Zártzék 7 frt. 50 kr. Idénybérlet: 112 előadás: páholy 280 frt. Kőrszék vagy páholyülés 75 frt. Tümlás-szék 58 frt. Zártzék 45 frt. — Napjár: Páholy 4 frt. Kis páholy 2 50 kr. frt. Kőrszék 1 frt. Páholyülés 1 frt., Tümlás-szék 80 kr. Zártzék 60 kr. Földszint 40 kr. Tanuló és katonajegy 30 kr. Karzati ülés első sor 40 kr. 2-ik sor 30 kr. Álló 20 kr.

— **Egerben**, Nyilassy Mátyás, a társulat tehetséges ifju tagja, jutalomjátékául: „Lumpáczius Vagabundus, vagy: a három jó madár,” bohózat, adatott telt ház előtt. Nyilassy (Czérna) elemében volt s a nyert tapsokat nagyon kiérdemelte játékával. — Bueselőadásul s egy-szersmind Kreesányi Ignác rendezői jutalomjátékául „Viola, az alföldi haramia” népszínmű került, szüfolt ház előtt színrre. Kreesányi Ignác (Viola) szerepében — írja az „Eger” — minden ízében sikerült alakítást nyújtott, az érzelmek sokféle változását s egyikből a másikba való gyakori átmeneteket bravórral alakította; minden jelenete után a lámpák elé hvították az érzés közvetlenségével, a szenvedély természetes hangján, művészi felfogással játszott, legszebben mégis akkor árnyalt, midőn megtudja, hogy az előtte lévő sirban nyugszik neje és gyermeke. Kissné (Violáné), Kreesányiné (Vilma), Váczy Vilma (Rétiné) szépen játszottak. Kiss Mihály (Csillag) szép dalait mindig tapsvihar követte. A czigány nótákat Nyilassy is szépen énekelte. Németh (Peti czigány) kitünően alakított. Boránd (Nyuzó), Szabó Antal (Maeskalázi), Pállfy (Akos), dicséretet érdemelnek. A színlapon Kreesányi meleg hangon vett buesut a közönségtől s köszönetet mondott a méltánylásért s kiténtétesekért. — Mind a közönség, mind Kreesányi kölesőnösen meg lehetnek egymással elégedve.

— **Negy eredeti dráma** kerül színrre még ez évben a budapesti nemzeti színházban. Első leend okt. 15-én a Csiky Gergely „Norá”-ja. Nov. 12-ikére van kiténtve „Egy asszony története”, Horváth Károlytól. Nov. 26-ára „Az arenyember”, Jókaitól és Decz. 17-én „Az első szerelem”, Somló Sándortól.

— **Iglón** Komlósy József színigazgató nagy ünnepelességgel nyitotta meg a színiévadot. Az előadás kezdetűl, Báthory R. Mihálynak, lapunk szerkesztőjének ez alkalomra írt prologját, Leövey József szavalta el, hűvel, és igazi lelkesedéssel, mely után óriási tapsvihar hangzott fel. Ezután következett két sikerült tábló, melyek szintén nagy tetszésben részesültek. Altalános azon vélemény a közönség között, hogy ilyesmit az iglói színpadon még nem produkáltak. A tulajdonképeni előadás a Szigetvári vértanúk első telvonásával vette kezdetét, melyben a szereplők közül kiténtették magukat első sorban: Kömivésné (Anna), Leövey (Szelim), Komlósy József (Zrínyi), Kövíné (Mária) és Kövi (Juránies). A többi szereplők is dicséretesen megfeleltek feladatuknak. — A szerelmi varázssátal operettben, Ligethiné Mari, már ez első fellépéttel meghódította a maga részére a közönség rokonszenvét. Lipésiné, Hegedűs Zsiga és Komlósy folytonos derűltésben tartották a jelenlevőket. Lipésiné komikus dalát és Ligethyné egypár énekszámát meg is újraztatták. Az egész előadás folytonos viharos taps között ment végbe, melyből kijutott a maga része a löseai katonazenekarnak is. Közönség szép számmal. Másnap Millimári népszínmű adatott, melyben új szereplőkent, Szabóné-Komáromi Katiza lépett fel a ezimszerben tetszés mellett. — A bérletgyűjtés most folyik, eredménye még bizonytalan.

— **Helyreigazítás.** Félreértések kikérülése végett kijelentjük, hogy lapunk egyik legutóbbi számában Feleki Miklós budavári színtársulatának névsorából, elnézés folytán kimaradt Deák Péter neve, mint szerződött tagé, mit is ezennel helyreigazítunk.

— **Kolozsvári hírek.** A nyári színikörben, szept. 28-án volt az utolsó előadás, „Csiesóné” népszínmű telt ház előtt, Várady Miklós jutalmául. E naptól kezdve az igazgatóság szünetet tart, mely alatt a próbák szorgalmasan folynak. — A téli színházban okt. 11-én kezdődik meg a téli színiévad Bartók Lajos „Kendi Margit” színművével. — Az első opera „Az álarozs bál” lesz októberben.

— **Kaposvárott** a közönség a második saison alatt igen rosszul viselte magát. Úgy látszik a tavaszon kimertül,

mikor szintén Aradi Gerő derék színtársulata működött ott, mint most. Akkor örvendetes pártolásban részesült Aradi színtársulata, szerették, meg is kedvelték a társulatot, a pártolás azonban koránt sincs olyan, mint a tavaszon volt.

— **Nagy-Szebenben.** Várady Ferencz színtársulatának jól megy dolga. A bérlet jól sikerült, páholyos színházban játszik, és nap-nap mellett szép bevételnek örvend. Már néhány hét alatt kikereste a nyári deficitet. — Közelbél adatott „Czeliz házassága” színmű, igen sikerült előadásban. Az ottani német lap szerint, kitűnően megfeleltek feladatuknak: Várady Róza a czimszerepben és Leóvey József, mint Radnóthy László, Dicséretet érdemelnek még; Lendvay Nándor, Várady igazgató, Hegyi István, Kovács, Kövesi, Fábriáné és Várady Emma. Másnap „Csókon szerzett völgyény” adatott, melyben leginkább Várady Iboylka tűnt ki.

— **Szerződésesek.** (4-ik folytatás.) K o l o z s v á r r a szerződtek: Dévai Janka opera-koloratur énekesnő a bécsi udvari operától, ifj. Prielle Kornélia opera és operette-énekesnő, Ká p o l n a i János tenor, K o v á c s Endre bariton. Nagy Iboylka drámai szende, G ö n c z i n é jellem színésznő, dráma- és vígjátékai anya, H e g e d ű s Ferenczné és N a g y K a t i c z a színésznők, M e g y e r i Dező jellemszínész, bonviván és operette komikus, C s i k i László fiatal hős-szerelmes, B a r a n y a i Miklós segédénekes. — B a l o g A l a j o s színiigazgatóhoz szerződött S z i g e t i Géza és R u z s a y Etel. — Drágus Hillei Endre, Várady Ferencz társulathoz. — V e s z p r é m i Jenő szerelmes Pécseire.

— **Szegeden,** ugyanazon darabban kezdte meg Nagy Vincez színtársulata a színiévet, a melyely a nagyváradi saison bezárta, t. i. Szigeti József „Falusiak” című vígjátékával. Ez estén három új tag mutatta be magát a szegedi közönségnek: Lászné, ki Gönczinek helyébe lett szerződötve, Ditróné és Kulinyi Márton — nem oly határozott sikerrel az utóbbi, mint a két előbbi. Lászné, — mint a „Szegedi Híradó” írja — meggyerő arczával és rokonszenves esengő hangjával azonnal lekötö a figyelmet, játéka pedig rögtön elárulja a routinirt színésznőt. Ditróné az igazi naivkara valósággal rá van teremtve; beszédéből meleg kedély árad kis s természetesen előadása, fejlett játéka kivívják az elismerést. — Vasárnap „Buzavirág”-ot adták. — A megnyíló estélynek esekély, a második estének sajnos, még esekélyebb közönsége volt.

— **Bernovits Gusztáv,** kassai jólíró nyomdatulajdonos, kinek nyomdájában lapunk is nyomatik, megvette a Kassán létezőt „Pannonia” című nyomdát is és most a kettőt egyesítve, még inkább képes a tömeges megrendeléseknek eleget tenni. Bernovits oly csinnal és izlésezen állítja ki a nyomdájából kikerült munkákat, miként ez lapunkról is látható, hogy bátran vetekedhük a budapesti „Franklin társulat” nyomdájával. Ajánljuk e júniús azon dolgozó nyomdát a szelemi munkával foglalkozók figyelmébe, valamint a kiadásában megjelenő „Pannonia” című, hetenként háromszor megjelenő politikai német lapot is olvasóink pártfogásába, mely okt. 1-től kezdve Deil Jenő, a kassai kereskedelmi és iparkamarai titkár kitűnő szerkesztése mellett jelenik meg. Az előfizetési pénzek — egy negyed évről 1 frt. 65 kr. — Kassára, fúteza 54 sz. a küldendők.

— **Jutalomjátékok Kaposvárt.** Arányi Dező és neje jutalmul „Az idegesek” került színe. A közönség szép számmal jelent meg a kedvelt színészpárnak elismerését leróni, s a jutalmazandókat több díszes csokorral tüntette ki. Arányi Martau szerepében komoly tanulmányt és szép alakítást mutatott be. Játéka sok helyen átgondolt és sikerült volt. Ferenczy igen jól alakított, Dálnoki szintén, csak néha túlzott egy-egy kisse. Gyöngyi sok derűteléssel keltett. Arányiné kis szerepét jól játszta. Kitűnő volt Bodroginé a süket asszony sze-

repében. — S o m o g y i Károly, e kitűnő jellem- és szerelmes színész javára a „Szerlem bolondjai” hozott színe, igen sikerült előadásban. Somogyiné ez estén remekelt szerepében. Értelmissége, alakító és szavalo tehetsége egész tárházat ragyogtatta a különféle indulatok festésében. Főbb jeleneti viharos tapokra ragadták az értelmes közönséget s ő meg is érdemelte a tapot. Somogyi sok érzelemmel, helyes alakítással játszott. Arányi, Ferenczy, Könczöl jók voltak.

— **M. Szigeten.** Mezei János első magyar daltársulata szép számu közönség jelenlétében tartotta meg két első előadását, a melyek ugy erkölcsi, mint művészeti szempontból kiállják a próbát. A személyzet közül Mezei János mint komikus és Vári Kálmán mint népdal énekes emelendő ki.

— **Vegyes rövid hírek.** A budapesti operaszínház megnyitási ünnepélyének egy áldozata is lett. Egy Keller nevű czukrasz, valószínűleg a nagy tolongás miatt, mindjárt az operába lépés után, szélhűdéstől érve, holtan összerogyott. — P a t t i A d é l keresztelve a napokban nyilvánosságra hozott, e szerint a kisasszony, ki 1843. február 19-én született, közel 33 éves. — S z a b a d k á n, miként már írtuk, okt. 11-én nyitja meg a színiévet Mándoky Béla színtársulata. — E r ö s s y Eugenia, a Népszínház egykori tagja Berlinben e hó 21-én lépett föl és nagy sikert aratott. — Mendelohnak egy ifjúkori művét fődönték föl, akkor még Mendelohn csak 16 éves volt. — D i m a s új darabot írt a Comédie Française számára. — A b é c s i Karl színházban az „Armány és Szerlem” Luiza-szerzépért hét színésznő konkurált. A valóságos szerepharchoz Ramazetter Jolán kisasszony emelkedett ki diadalmasan. — M e y e r h o f f kisasszony, a híres színésznő, mint Hallstadtból írják, a legnagyobb inkognitóban férjhez ment Tatischeffhez, a bécsi követség egy attachéjához. — S t r a u s s János a Czizány báró című víg dalművének komponálását befejezte s most annak hangszerelésén dolgozik. A maestro új operája, melynek szövegét Jókai írta, a Theater an der Wien színházban kerül színe november hó vége felé. — S z a r v a s v á r o s közönsége rendkívüli és meg nem érdemelt hidegséggel viseltetik Ságly színtársulata iránt. — S z e n t e s e n, hasonló sorban részesül Szegedi Mihály társulata. Igen esekély, mondhatni semmi pártfogásban sem részesül. Ezt megjósoltuk neki jó előre. — M i s k o l c z o n, az első előadás okt. 11-én tartatik meg. — A z a r a d i új színház jövő év okt. 1-én fog megnyitni, mert csak huszét táján készülnek el vele. E s k ű v ő. Váray Mariskát, tehetséges népszínműénekesnőt, f. hó 2-án vezette oltárhoz Mezőtúron Nagy Lajos ottani czukrasz. — S z e k e s f e h é r v á r o n, a bérlet oly kitűnően sikerült, mint talán soha sem. Altláiban az érdeklődés igen nagy. — S z a b a d k á n, a havi bérlet eddigleg a 2300 frtot már meghaladta. — A n a g y b e c s e k e r e k i új színházat szombat helyett csak vasárnap nyithatta meg Mosonyi igazgató, mert a társulat mállhaja nem érkezett meg. Az első előadás zsufolt ház előtt folyt le.

Szerkesztői üzenetek.

— **W. et U. Majnai-Frankfurt.** A kérdéses ügyben, csak a jövő héten írhatnak bizonyosat. A többire nézve belegyezzünk. Majd meglátjuk, mit hoz a jövő.

— **E. K. Gy. Ko z s v á r.** Nagybesű közleményét vettük, jövő számban megkezdjük közlését. Szíves üdvözlét!

— **R. L. Makó** Oly sok közlemény áll rendelkezésünkre, hogy korlátolt térünkhez képest, csak a beküldési sorrend szerint adhatjuk ki. Kérünk még egy kis türelmet. Egykét héttel később, az mármindenye. Jövő számban közöljük felét, azután pedig a többit.

— **M. B. Bp es:** a **nemzeti színházról.** Miért e hosszu halgatás? Szeretnők az okát tudni? Mai számunk egyik közleménye emlékezteti önt a multra. . .

— **D. Breckenbe.** Az „Apró történetek”-nek sorát mielőbb kerítjük

Felölő szerkesztő:

Báthory Románusk Mihály.